Abilympijský zpravodaj

Vybíráme z obsahu

- O 6. mezinárodní abilympiádě s vedoucím českého týmu . . . str. 2
- Obdivuhodná díla zdobila prostory staroslavné budovy . . . str. 2
- Zahraniční zkušenosti a skutečnosti: Teoretická a praktická stránka péče o zdravotně postižené . . . str. 3
- Netradiční galerie v blízkosti kolejí a vlaků . . . str. 4
- Třetí dětská abilympiáda . . . str. 5
- Soužití v nevšední komunitě je prospěšné pro všechny . . . str. 5

● Ročník V. ● Číslo 1/2004 ●

Vydavatel: Česká abilympijská asociace ● Redakce: Rokycanova 2654, 530 02 Pardubice ● Redaktoři: Miloš Kajzrlík (redakce@abilympics.cz), Miloš Pelikán (bpelikan@atlas.cz) ● Telefon: 466 304 366, fax: 466 304 436 ● Grafika a sazba: K2P, s. r. o. ● Tisk: Studio Press, s. r. o., Pardubice ● Náklad: 9000 výtisků ● Evid. č.: MK ČR E 12884

Už mnohokrát jsem při zmínce o abilympiádě uslyšel: „Ano, znám, to jsou olympijské hry zdravotně postižených sportovců, sportovní soutěže handicapovaných“ a podobné reakce. Ve stejném duchu se v oficiálním dopise reagujícím na možnost převzetí záštity nad touto akcí vyjádřil ministr práce. Odpověď, proč si řada lidí stále plete abilympiádu a paralympiádu, by si zasluhovala delší vysvětlení. Částečně se na tom podílejí sdělovací prostředky. Veřejnoprávní rozhlas a televize nebo nejčtenější noviny se i přes několik světlých výjimek – zmiňme alespoň magazín Klíč – chovají k abilympiádám stále macešsky.

Mýlit se je lidské ...

Z letních i zimních paralympijských her se naši zdravotně postižení sportovci vracejí pravidelně se ziskem několika medailí, často jim v hodnocení národů patří přední příčky pořadí. Paralympiády se konají bezprostředně po olympijských hrách, což v jejich průběhu komentátoři několikrát připomínají. A český člověk jakožto velký sportovní fanda zůstane leckdy u obrazovky i při přenosech ze soutěží vozíčkářů, nevidomých nebo sportovců s protézou. Napoprvé ho asi dost překvapí, že i se zdravotním postižením lze dosáhnout špičkových výkonů. Ale při dalším sledování zjistí, že to chce stejně jako u zdravých sportovců hlavně tvrdě a poctivě trénovat. Výborná vystoupení a důstojná reprezentace naší republiky na sportovních paralympijských kolbištích si zasluhují také patřičné vyvrcholení. A tak se dostáváme k televizním přenosům z vyhlašování nejlepších paralympioniků roku za účasti hvězd našeho kulturního života.

Takovéto publicity se abilympijské hnutí, alespoň v nejbližší době, jistojistě nedočká. Určitě se nestaneme svědkem když ne přímého televizního přenosu, tak alespoň třeba dvouhodinového záznamu z pardubických národních abilympiád (či z pražských soutěžních přehlídek zdravotně postižené mladé generace). Můžete namítnout, že je to třeba nakonec lépe, vždyť na abilympiádách panuje ve srovnání s paralympiádami komorní prostředí. To by přítomnost televizní techniky a štábu rozhodně narušila, nehledě na jistou nervozitu a nesoustředěnost hlavně soutěžících.

Pak se ale musím spolu s vámi zeptat: „Jak tedy nejlépe a jednoduše vyvést lidi z jednoho omylu?“ ***Miloš Kajzrlík***

I letos můžete přijet do Pardubic na abilympiádu

Ve dnech 17.-19. června se v městě perníku uskuteční 12. národní abilympiáda. Soutěžní přehlídku pracovních schopností a dovedností zdravotně postižených lidí pořádá Česká abilympijská asociace (CAA) a jejím hlavním dějištěm opět bude Salesiánské středisko mládeže. Počítačové disciplíny se budou konat v novém sídle firmy K2P.

Vybrat si můžete některý z těchto oborů:

1. Košíkářství
2. Výroba nábytku
3. Montáž počítače
4. Tvorba www stránek
5. Počítačová editace textu
6. Počítačová sazba a grafika
7. Řízení automobilu
8. Keramika
9. Malba na hedvábí
10. Šití dámského oděvu
11. Vyřezávání ovoce a zeleniny
12. Mechanická montáž
13. Elektronická montáž
14. Návrh plakátu
15. Technická ilustrace
16. Dřevořezba
17. Cukrářství
18. Studená kuchyně
19. Aranžování květin – západní styl
20. Aranžování květin – ikebana
21. Aranžování suchých květin
22. Vyšívání
23. Háčkování
24. Pletení
25. Drhání
26. Batika
27. Zdobení kraslic
28. Paličkování
29. Malba na sklo
30. Výroba svíček
31. Studiová fotografie

Přihlásit se lze písemně nebo e-mailem do 23. dubna na uvedené adrese. Soutěžními dny jsou pátek a sobota. Národní abilympiáda bude poprvé zakončena už v sobotu večer.

I letos bude pro účastníky připraven bohatý doprovodný program. Z doplňkových akcí lze uvést konferenci zaměřenou na podporované zaměstnávání, vystoupení známých zpěváků a baviče, ukázky nových trendů aranžování květin či tradiční přijetí abilympijské delegace u pardubického primátora.

Další informace o červnovém setkání chytrých, šikovných a talentovaných lidí jsou postupně zveřejňovány na internetových stránkách www.abilympics.cz a přinese je také souhrnný článek v příštím čísle těchto novin. Kontaktní adresa pro dotazy a přihlášky: sdružení CAA, Rokycanova 2654, 530 02 Pardubice, telefon 466 304 366, e-mail office@k2p.cz.

Nenechte si národní abilympiádu ujít! Zažijete na ní příjemné chvíle, ať budete soutěžit, nebo jen přihlížet.

(pel)

Pozvánka na významnou výstavu

Ve dnech 20. až 23. dubna proběhne v Křižíkově pavilonu 2E na pražském Výstavišti 8. ročník specializované výstavy pro zdravotně postižené HANDICAP 2004. Jejím odborným garantem a zároveň také spolupořadatelem doprovodného programu je Sdružení zdravotně postižených v ČR.

Po roce tak budou mít opět výrobci, dovozci i prodejci pomůcek, přístrojů a prostředků pro osoby se zdravotním postižením a zástupci zdravotních pojišťoven příležitost setkat se nejen s jejich uživateli, ale i s odborníky. V jednotlivých expozicích budou k vidění novinky např. z oboru přístrojů a pomůcek pro tělesně, zrakově, sluchově a mentálně postižené. Návštěvníci se budou moci také seznámit s vybavením pro bezbariérové stavby. Svoje aktivity představí různé nadace, chráněné dílny, sdružení, zdravotnické, rehabilitační a jiné odborné organizace či pečovatelské a domácí služby.

Z akcí doprovodného programu zmiňme tři odborné besedy. Dne 20. dubna se bude mluvit o naší legislativě a zdravotně postižených v době vstupu do Evropské unie. Tématem besedy následujícího dne bude nezaměstnanost v současném období a zdravotně postižení. Beseda 23. dubna se bude týkat osobní asistence pro zdravotně postižené. V rámci odborné části výstavy proběhnou prezentace našeho zpravodaje a speciálních novin o legislativě pro zdravotně postižené Skok do reality.

Podrobné informace o výstavě včetně přehledu a době konání akcí zařazených do doprovodného programu přináší internetová adresa www.incheba.cz/handicap. Kompletní doprovodný program je na webu k dispozici na www.orfeus-cr.cz a www.czechia.com/szdp. První tři dny bude otevřeno od 10 do 17, závěrečný den do 15 hodin, vstupné bude volné.

Výstava je součástí 26. mezinárodního zdravotnického veletrhu PRAGOMEDICA/PRAGOFARMA/PRAGOOPTIK/PRAGOLABORA. Nad jeho uspořádáním převzalo záštitu Ministerstvo zdravotnictví ČR. Loni si na výstavě Handicap prohlédlo exponáty 51 vystavovatelů přes 16,5 tisíce návštěvníků. ***(mk)***

Rozdělujte peníze spravedlivě!

Prostranství před pardubickým Východočeským divadlem se v pondělí 16. února stalo dějištěm nezvyklé akce: konal se tam mítink upozorňující na neúnosnou situaci zdravotně postižených dětí a osob o ně pečujících. Zmíněný den se totiž na cestu vydali zástupci Národní rady zdravotně postižených v čele s předsedou Václavem Krásou, aby v Brně předali Ústavnímu soudu stížnost proti nerovnoprávnému postavení těchto dětí v přístupu k sociálním službám. Jejich putování bylo koncipováno jako „propagační štafeta“ a jednotlivé zastávky tvořila města Praha, Kolín, Pardubice, Svitavy a zmíněná jihomoravská metropole.

Děti ze Svítání měly i v mrazivém počasí dobrou náladu.

Současná situace je tristní. Rovnost v základních právech, kterou deklaruje Listina základních práv a svobod, je evidentně porušována v neprospěch zdravotně postižených dětí. Ústavní stížnost, kterou s výraznou pomocí Národní rady podala Alena Skálová, matka 16letého tělesně postiženého Petra, vychází z dikce zákona o sociálním zabezpečení. Ten stanoví právo na poskytování pečovatelské služby pro občany se zdravotním postižením a poplatky za tuto službu pro děti i dospělé uvádí prováděcí vyhláška. Avšak zatímco dospělí jsou převážně příjemci důchodů, což jim umožňuje dostávat zvýšení důchodu pro bezmocnost a hradit z něj úkony pečovatelské služby, děti důchod nepobírají, a tudíž nemají na tuto dávku nárok.

Závažná stížnost putovala k Ústavnímu soudu přes město perníku

Právní stav je tedy takový, že existuje pečovatelská služba s cenami pro dvě skupiny osob ve stejné sociální situaci, avšak finanční podpora je určena pouze pro jednu skupinu. Tento diskriminační přístup je zvlášť patrný u dětí umístěných v ústavech sociální péče, kde je zajištěna státní dotace na jedno lůžko: v současnosti jde o více než 73 tisíc korun ročně.

Rodina s postiženým dítětem musí každý den zvládat mnoho těžkostí. Většinou jeden z rodičů zůstává doma, neboť syn či dcera vyžaduje intenzivní péči, a pobírá velmi nízký příspěvek při péči o osobu blízkou. Na zajištění tolik potřebných sociálních služeb, například stacionáře, osobní asistence či pečovatelské služby, rodině obvykle chybějí peníze, protože dítě do plnoletosti nepobírá důchod ani zvýšení důchodu pro bezmocnost. Právě tuto zkušenost má i paní Skálová. Ač je zaměstnaná, neměla dost peněz na financování asistenta a nakonec musela svého syna předat do ústavní péče.

V Pardubicích tedy byla veřejně podpořena záslužná věc: odstranění očividné legislativní diskriminace postižených dětí. Mítink před budovou divadla zorganizovala Česká abilympijská asociace v součinnosti se Sdružením zdravotně postižených v ČR Pardubice a chvíle čekání na pražskou delegaci účastníkům zpříjemnily děti z místní Speciální školy Svítání. Mezi účastníky shromáždění nechyběly matky, které se doma starají o zdravotně postiženého potomka. Svými pádnými argumenty a osobními zkušenostmi přesvědčovaly o závažnosti problému přítomné novináře, kteří o dění kolem ústavní stížnosti projevili nečekaně velký zájem. Redaktoři ze známých deníků a televizních stanic tak pomohli zdaru celé akce. Díky nim se o přezíravém postoji státu k domácí péči o postižené děti mohla dovědět laická veřejnost.

Ministr práce a sociálních věcí Zdeněk Škromach se domnívá, že ústavní stížnost není zapotřebí, neboť ministerstvo chystá kvalitnější legislativu. Stejný či podobný argument je však používán už dlouhé roky a zásadní změna k lepšímu je stále odsouvána. Velmi dobře si to uvědomuje i paní Skálová, která pro ČTK uvedla: „Nechci být žádná mediální hvězda, ale zároveň nechci, aby se jiní rodiče dočkali toho, co se stalo mně. A sice, že budou muset dát do ústavu své dítě.“ Je tedy naprosto přirozené, že spravedlivé rozdělování státních peněz všem zdravotně postiženým občanům patří k hlavním požadavkům, jež mají humanitární organizace a zdravotně postižení lidé na zástupce výkonné moci a na zákonodárce.

Podpůrné akce se 16. února konaly asi ve třiceti českých a moravských městech. Dodejme, že Ústavní soud prozkoumá stížnost a zveřejní věcný nález pravděpodobně až za několik měsíců. ***(pel)***

Václav Krása byl také v Brně středem pozornosti novinářů.

Obdivuhodná díla zdobila prostory staroslavné budovy

Po čtyři loňské říjnové dny – od středy 22. do soboty 25. – hostila Praha mezinárodní setkání výtvarníků malujících ústy a nohama. Do našeho hlavního města se sjeli zdravotně postižení umělci z Dánska, Francie, Maďarska, Německa, Polska, Rakouska, Slovenska, Slovinska, Velké Británie i z různých míst naší republiky. Jejich setkání, které proběhlo v rámci Evropského roku osob se zdravotním postižením, se konalo za účasti Erose Bonaminiho z Itálie, prezidenta Celosvětového sdružení malířů malujících ústy a nohama.

Na tomto snímku malují při vernisáži výstavy Serge Maudet a Pierre Bellot, dva francouzští výtvarníci.

Při příležitosti setkání byla 23. října v budově Karolina zahájena mezinárodní výstava obrazů zdravotně postižených malířů, nad níž převzal záštitu pražský primátor. Na slavnostní vernisáži pozdravili přítomné malíře mimo jiných také rektor Univerzity Karlovy a prezident Celosvětového sdružení. V kulturní části vystoupil soubor zrakově postižených hudebníků.

Vystavené obrazy namalovali nejen účastníci pražského setkání, ale také jejich stejně postižení kolegové z ostatních světadílů. Malíři velice ocenili rozhodnutí uspořádat výstavu na tak historicky významném místě.

Pro výtvarníky, kteří vzhledem ke svému postižení malují své obrazy ústy nebo nohama, představuje každé setkání jako toto pražské velkou událost; je to pro ně především obrovská duševní povzbuzení a chuť k další tvorbě. Zároveň skýtá jedinečnou příležitost ke vzájemné výměně zkušeností a informování se o malířských metodách, technikách a pomůckách. Průběh závěrečného večera, v němž se bez jakýchkoliv zábran společně bavili lidé bez rukou, vozíčkáři, rodinní příslušníci i jejich přátelé, dokázal, jak naplno dokážou žít svůj život ohraničený spoustou překážek lidé s těžkým tělesným postižením.

Výtěžek z dobrovolného vstupného putoval na podporu projektu výstavby nového pavilonu Jedličkova ústavu a škol v Praze.

Nejbližší výstava obrazů zdravotně postižených malířů se uskuteční 1.-28. dubna od 10 do 18 hodin v malé síni ostravské Galerie Mlejn (Nádražní ul. 138a).

K vidění bude tvorba osmi umělců, mezi nimi i Petra Šrámka, autora emblému pražského setkání.

(mk)

Emblém pražského setkání.

RYCHTÁŘ

CanoCar s.r.o.

Česká abilympijská asociace velmi děkuje vyjmenovaným městům a obcím za finanční příspěvek na uspořádání letošního ročníku národní abilympiády:
Opatovice nad Labem, Ostřešany, Hrochův Týnec, Horní Jelení, Dašice, Staré Hradiště, Staré Ždánice, Srnojedy, Smiřice, Prachovice, Slatiňany, Dolní Ředice, Dolní Roveň, Chvojenec, Ráby, Sezemice, Srch, Bítovany, Prostějov, Kunětice, Kasalice, Náchod, Bukovina nad Labem, Moravany, Labské Chrčice, Kladruby nad Labem, Slepotice, Valy, Veselí, Kostěnice.

Většina laické i odborné veřejnosti stále postrádá informace ze světa hluchoslepých, ze světa, kde vládne ticho a tma. Proto se občanské sdružení LORM – Společnost pro hluchoslepé rozhodlo tuto nepříznivou skutečnost zlepšit a koncem minulého roku vydalo díky finanční podpoře Ministerstva zdravotnictví ČR barevnou brožuru a CD-ROM s názvem v titulku článku.

Hluchoslepí mezi námi

V brožuře se čtenáři např. dočtou, koho lze považovat za hluchoslepého, dozvědí se také o vhodných komunikačních technikách a o zásadách průvodcovství. Nechybějí v ní ani informace o rehabilitačních a kompenzačních pomůckách k usnadnění života osob se sluchovým i zrakovým postižením. Důležitou součástí publikace jsou kontakty na lékaře oprávněné předepisovat pomůcky pro zrakově postižené a adresář institucí a škol pro hluchoslepé včetně odkazů na organizace v zahraničí.

Rozšířená verze na CD přináší více informací o příčinách a problematice hluchoslepoty. Dále připomíná např. slavné hluchoslepé osoby (včetně americké spisovatelky Heleny Kellerové, jejíž životní příběh jsme v našem Zpravodaji přiblížili v čísle 3/2003). Je zde také přehled odborné literatury zabývající se tímto onemocněním nebo kompletní adresář služeb jak pro hluchoslepé, tak pro zrakově či sluchově postižené. Prostřednictvím fotogalerie se lze dozvědět více třeba o výuce komunikace u hluchoslepých.

Jak tištěnou, tak elektronickou verzi je možné pouze objednat, a to na adrese: Poradenské centrum LORM Praha, Zborovská 62, 150 00 Praha 5 (telefon a fax: 257 325 478, e-mail: info@lorm.cz. Adresát zaplatí jen poštovné a balné. ***(mk)***

Elec Trans s.r.o. Pardubice
S. K. Neumanna 797
530 02 Pardubice
tel.: 466 303 241
fax: 466 303 368
mobil: 602 412 965
e-mail: electrans@mbox.vol.cz

CESA, a.s., Pardubice
www.cesa.cz • 466 892 111

KOMUNIKAČNÍ SYSTÉMY
- počítačové sítě LAN, WAN
- aktivní síťové prvky
- dodávky HW a SW
- systémový a aplikační software
- zařízení pro bezdrátové přenosy dat

INFORMAČNÍ SYSTÉMY
- podnikový informační systém NAVISION

ŘÍDÍCÍ SYSTÉMY
- řízení technologií
- energetické informační systémy
- dispečerské systémy
- výrobně informační systémy
- rádiová frekvenční identifikace

CESA, a.s., Pardubice
Jiřího Potůčka 250
530 09 Pardubice
tel.:466 892 111
fax:499 892 229
www.cesa.cz
cesa@cesa.cz

O 6. mezinárodní abilympiádě s vedoucím českého týmu
Za naše vystoupení se nemusíme stydět

Už téměř před čtyřmi měsíci – od 23. do 29. listopadu loňského roku – se v indickém hlavním městě Novém Dillí uskutečnila 6. mezinárodní abilympiáda, třetí vrcholné setkání aktivních zdravotně postižených na asijském kontinentu. Mezi 32 zúčastněnými státy – převážně z jihovýchodní Asie, regionu vzniku abilympijského hnutí – byla i reprezentace České republiky. Jejího vedoucího, jednatele České abilympijské asociace Vladimíra Podneckého, jsem po návratu požádal o rozhovor.

✔ S jakými ambicemi jste do Indie odlétali a splnilo vystoupení našich sedmnácti soutěžících vaše očekávání?

Lhal bych, kdybych tvrdil, že jsme do Indie cestovali pouze na jakýsi výlet. Ve skrytu duše jsme doufali v několik umístění na vyšších příčkách pořadí. Bylo nám jasné, že prim budou hrát soutěžící z Asie, kde má abilympijské hnutí už více než třicetiletou tradici. Nevěděli jsme ani, jak a zda se vůbec naše výprava dokáže vyrovnat se čtyřhodinovým časovým rozdílem, jak se soutěžící vyrovnají s atmosférou v dějišti (je dost rozdíl mezi téměř domácím prostředím na našich národních abilympiádách a na soutěžích mezinárodních) a se zadanými úkoly (i když je všichni znali předem), a našlo by se toho ještě více.

Ovšem s tím, že se díky jedné zlaté a bronzové, třem stříbrným medailím a navíc ještě dvěma čestným uznáním staneme nejúspěšnější mimoasijskou zemí a že předstihneme Japonce, jsme opravdu nepočítali. Také naši ostatní soutěžící se ve výsledkových listinách jednotlivých disciplín objevili většinou mezi prvními deseti. Vzhledem k těmto výsledkům si myslím, že i přes náročnou organizaci naší účasti bylo rozhodnutí zúčastnit se této abilympiády zcela správné. Potvrdili jsme, a nejen sami sobě, že v naší republice má abilympijské hnutí výbornou úroveň.

✔ Pokuste se porovnat organizaci předchozí abilympiády v roce 2000 v Praze, kde jste působil v týmu pořadatelů, s indickou abilympiádou.

Organizátor této abilympiády – Indická národní abilympijská asociace – vycházel při přípravě soutěžních disciplín, a to včetně pravidel od nás. Abilympionici předváděli svoje schopnosti a dovednosti nejen pod střechou impozantní moderní sportovní haly, ale také na venkovním okolním prostranství. Jako člověka, který se už dlouhou řadu let pohybuje v prostředí výpočetní techniky, mne potěšil fakt, že se konaly všechny počítačové disciplíny (s výjimkou dvou dětských).

Za rozdíl lze každopádně považovat zapojení dobrovolníků. Zatímco u nás před třemi roky odvedli velký kus mnohdy náročné práce povětšinou studenti, indičtí organizátoři se rozhodli využít hlavně příslušníky armády. Ti zajišťovali stravování a různé pomocné a servisní služby jako opravy vozíků a podobně.

Z naší strany se organizace abilympiády nesetkala s žádnými závažnějšími připomínkami. Proto chci jménem celé naší 32členné výpravy organizátorům za průběh této velké akce (zúčastnila se zhruba tisícovka lidí) poděkovat.

✔ Co vám utkvělo v paměti z týdenního pobytu v této daleké zemi?

Svoji odpověď rozdělím na zážitky přímo z abilympijského dění a na poznatky z poznávání Indie z pohledu vozíčkáře. Zážitkem na celý život je určitě možnost zúčastnit se přátelského setkání členů jednotlivých reprezentačních týmů s indickým prezidentem v jeho sídle; dokonce jsme se spolu pozdravili stiskem rukou a prohodili spolu pár slov. Každý den jsme si mohli vybrat z několika různých jídel. Některá byla ovšem tak ostrá, že byla pro žaludek Středoevropana prakticky nestravitelná. Líbil se mi zahajovací i závěrečný ceremoniál. Novinkou pro nás bylo rozhodnutí organizátorů vyhlašovat výsledky soutěží a předávat ocenění oproti abilympiádě v roce 2000 na závěr každého soutěžního dne.

Jana Studená prokázala oprávněnost nominace nejen svým vystoupením v cukrářství, ale i ve vyšívání.

A poznatky z Indie? Předně je to země obrovských společenských rozdílů: na jedné straně honosné paláce místních boháčů, na straně opačné pak lidé na okraji společnosti živořící na přeplněných ulicích z milodarů. Každopádně je to ale země, která vás na každém kroku překvapí a udiví nějakým architektonickým skvostem. Viděl jsem – sice jen zvenku, protože dovnitř vedly schody – nádherný palác Tádž Mahal ve městě Ágra a nedivím se tomu, že ho Indové považují za jeden z divů světa.

Teď trochu z jiného soudku. Předpokládali jsme, že organizátoři vybrali pro ubytování účastníků pouze hotely s bezbariérovým přístupem. Jaké bylo ale naše překvapení, když jsme zjistili, že naše výprava se sedmi vozíčkáři bude bydlet v hotelu se třemi vstupními schody. (Vnitřní prostory už ale bezbariérové byly.) Ale překvapení pokračovalo. Záhy jsme se dozvěděli, že vozíčkářům budou 24 hodin nepřetržitě k dispozici tři siláci. Ti nás vždy bez problémů dostali přes schody a stačili přitom ještě zavolat taxík či rikšu, které stály za moment před hotelem, takže jsme hned mohli nasednout a vydat se, kam jsme chtěli.

Protože aglomerace Dillí čítá asi 14 miliónů obyvatel, je tam nepředstavitelný smog. U nás jsme zvyklí, že se při dlouhotrvajícím suchu kropí silnice. To jsme v Dillí neviděli. Spousta prachu vás provází prakticky na každém kroku a v každém prostředí. To jsme zažili třeba při večerním návratu z autobusového výletu, kdy svítící protijedoucí auta vystupovala jakoby z hustého oparu.

Zvláště my vozíčkáři jsme se dost obávali dlouhé cesty letadlem. Obě trvaly téměř celý den vždy s mezipřistáními. Protože vozíky musí být vzhledem k úzkým chodbičkám mezi sedadly pro pasažéry uloženy v zavazadlovém prostoru, není přesun během letu na toaletu jednoduchá záležitost. Členové posádky musí v takovém případě vozíčkáře posadit na speciální vozík, na němž ho přemístí do kabiny s toaletou, která také není moc prostorná. Pak přijde samozřejmě vhod i dlouhé šestihodinové čekání na vlastním vozíku v tranzitním prostoru letiště ve Frankfurtu.

Na internetové adrese České abilympijské asociace www. abilympics.cz se postupně objevují statistické údaje, fotografie atd.

✔ Za čtyři roky v listopadu uvítá nejlepší světové abilympioniky Japonsko, mateřská země abilympijského hnutí. Určitě bude naše republika chtít být znovu při tom.

Samozřejmě. Čtyři roky jsou ovšem dlouhá doba, za kterou se může stát řada nepředvídatelných událostí, které veškeré plány zhatí, nebo naopak zjednoduší. Jak už jsem řekl, naši abilympionici se v Indii předvedli v dobrém světle. Je tedy nejen správné, ale také potřebné abilympijské hnutí podporovat. A pokud budou přístup našich současných sponzorů a partnerů následovat další a zvýší-li se propagace abilympiád v celostátních médiích, pak nevidím na účasti v Japonsku žádný velký problém.

✔ Řada zdravotně postižených stále sedí doma a neví, co s volným časem. Mohli by se i takoví stát abilympioniky?

Jistě, jenom to chce překonat ostych a začít na sobě pracovat. Nikdo, kdo nevidí, neslyší, je na vozíku, chybí mu jedna ruka a podobně, není člověk bez jakýchkoliv dovedností. Někdo dokáže i s takovým zdravotním postižením uplést košík, namalovat obrázek, jiný udělá z hroudy keramické hlíny nějaký pěkný ozdobný předmět nebo je počítačový nadšenec. A to je ten první a nejdůležitější krok mezi aktivní zdravotně postižené lidi, kteří pak soutěží na abilympiádách.

(mk)

SCP MAGNET CAMIF voestalpine STAHLHANDEL SPOL S R.O. Adobe NOPEK® FOXCONN noraservis

Neziskový sektor prošel náročným hodnocením

V prosincovém čísle měsíčníku neziskového sektoru Grantis vyšel také rozhovor redaktorky Miriam Vránové s Markem Šedivým, ředitelem obecně prospěšné společnosti ICN, a Marcelou Bergerovou, která je ředitelkou občanského sdružení Spiralis. Jeho námětem byla Zpráva o stavu neziskového sektoru v ČR pro rok 2003, kterou tyto dvě neziskové organizace vydaly v listopadu. Zmíněný rozhovor přetiskujeme v plném znění s drobnými textovými úpravami.

Kdo inicioval vznik této Zprávy?

M. Šedivý: *Zprávu vydává již od roku 1997 USAID. Tato instituce v ní sleduje posilování a rozvoj neziskového sektoru v Evropě a Eurasii. Aktuální stav neziskového sektoru se hodnotí z několika hledisek: právní prostředí, organizační základna neziskového sektoru, jeho finanční zajištění, prosazování zájmů neziskových organizací, poskytování služeb, infrastruktura a konečně i to, jak je neziskový sektor vnímán veřejností. Vyhodnocením těchto oblastí lze získat komplexní obraz o neziskovém sektoru v té které zemi.*

Jak Zpráva o stavu neziskového sektoru v ČR vznikala?

M. Bergerová: *Zadavatel, tedy USAID`s Bureau for Europe and Eurasia, vypracoval skutečně detailní metodologii hodnocení, kterou je třeba dodržet, aby bylo možné stav jednotlivých zemí a vývoj, který v nich za poslední rok nastal, porovnávat. Stav českého neziskového sektoru hodnotila na základě svých znalostí a zkušeností skupina expertů. Sešli se v ní pracovníci z neziskových organizací s celonárodní působností, z regionálních neziskových organizací různého oborového zaměření, pracovníci z veřejné správy, z médií, z univerzit. Na základě tohoto hodnocení je Zpráva pro rok 2003 zpracována.*

Kde si můžeme Zprávu přečíst?

M. Šedivý: *Zpráva je veřejným dokumentem. Odeslali jsme ji zadavateli a je možné, že budeme ještě reagovat na některé doplňující otázky. Tento stručný dokument si můžete přečíst na www.neziskovky.cz a www.spiralis-os.cz.* (Pozn. red.: Dokument je postupně aktualizován.)

Jak mohou Zprávu využít české neziskové organizace?

M. Bergerová: *Mohou porovnat své problémy s problémy neziskového sektoru, tedy s problémy jiných neziskovek. Mohou posoudit, jak úspěšně si vedou. Zpráva jim může poskytnout argumenty pro jednání s veřejnou správou, zákonodárci, firemními dárci. Zpráva je zdrojem informací pro studenty, vysokoškolské pedagogy a pro ty, kteří se o současném stavu neziskového sektoru ČR chtějí něco bližšího dozvědět.*

(r)

Přibližně 130 českých a holandských atrakcí je letos připraveno pro návštěvníky tradiční Matějské pouti. Začala v areálu pražského Výstaviště v sobotu 21. února a potrvá do 12. dubna,

Matějská pouť zadarmo!

tedy do velikonoc. Ceny moderních atrakcí se pohybují od 70 do 150 korun, ty klasické jsou levnější. Zdravotně postižené děti či děti z azylových a dětských domovů mají v pondělí 22. března vstup i všechny atrakce zdarma.

(pel)

Výlet (nejen) pro vozíčkáře

V uplynulých dvou ročnících jsme turistům na vozíku nabídli tři výlety v Jizerských horách. Také správa Národního parku Šumava může na toulky kouzelnými místy pozvat i vozíčkáře, k jejichž bezpečnému pohybu uzpůsobila některé turisticky značené cesty. Do tohoto čísla jsme vybrali pětikilometrovou trasu podél Schwarzenberského plavebního kanálu (vedoucí po značené cyklotrase), který se nachází jižně od Volar nedaleko přehrady Lipno.

Výlet začíná i končí u křižovatky u kanálu před stoupáním k parkovišti Jelení Vrchy na prudkém svahu u dolního portálu tunelu. Místem, odkud se turisté vrátí, je Rosenauerova kaplička.

Profil částečně opravené cesty se štěrkopískovým povrchem je rovinatý a přehledný. Vzhledem k charakteru stezky je setkání s cyklisty pravděpodobné, ke kolizi s nimi by ale dojít nemělo.

Jelení Vrchy jsou také východiskem na naučnou stezku o historii kraje, kterou psal Schwarzenberský plavební kanál téměř 200 let a píše doposud. Každým rokem se o prázdninách pořádají pravidelně ukázky plavení dřeva, které lákají také mnoho návštěvníků Šumavy.

Informace o dění na kanálu naleznete na sweb.cz/schwarzenbersky.kanal. ***(mk)***

Zaměstnanci Počítačového klubu U zeleného ptáka v Praze-Kunraticích dali především vozíčkářům, kteří patří k jeho hojným návštěvníkům, krásný a hlavně velmi užitečný pozdně vánoční dárek. Během volných dnů v závěru roku provedli úpravu dosavadního nájezdu. Ten po této rekonstrukci získal kvalitní neklouzavý povrch.

Cestu do počítačového klubu v okrajové pražské čtvrti si za první rok jeho existence našla už řada lidí bez rozdílu věku; mnozí z nich jsou stálými klienty. Velice si oblíbili práci s internetem, značný zájem projevují také o různé kurzy výpočetní techniky. Někteří už před sebou mají závěrečné zkoušky. V případě jejich úspěšného zvládnutí obdrží osvědčení platné v celé republice. S ním se jim otevře větší šance získat kvalifikovanější zaměstnání.

Počítačový klub sídlí v ul. U Zeleného ptáka 1158, telefonní a faxové číslo je 271 913 590. Na internetu informuje o svých aktivitách na adrese www.zelenyptak.cz.

Jako člen jury pražské 5. mezinárodní abilympiády a specialista na mimoevropské výtvarné umění jsem nezůstal u pouhého sledování přípravy té další, uspořádané loni v listopadu v indické metropoli.

Čtyřminutová Indie

Někteří čtenáři těchto novin si možná vzpomenou na sérii mých článků o indické kultuře, které informovaly o pozoruhodnostech v Dillí a dosažitelném okolí, o indickém jazyce a písmu, o hinduistickém náboženství a zvláště pologloním bohu Ganéšovi. Jeho mytické „resortní“ funkce jsou blízké také abilympijskému klání, a proto se v grafické zkratce právem stal emblémem soutěže v dovednostech zdravotně postižených lidí.

Webová adresa www.abilympicsindia.org nám přinesla množství bližších informací o té listopadové události a jejím místu konání v krytém klimatizovaném stadionu Indíry Gándhíové mezi řekou Jamunou a okružní dopravní tepnou. Zájemci také najdou na internetu seznamy 1003 účastníků (i s jejich registračními čísly, připomínajícími automobilové poznávací značky) všech delegací i s rozlišením funkcí jejich účastníků. Nejvíce reprezentantů bylo ovšem indických: 208. Že například nigerijská 47členná delegace měla o 15 účastníků víc než naše, nepřekvapuje, bereme-li v úvahu, že tahle africká velmoc má nejméně 12krát víc obyvatel než naše zemička.

Při tak velkém celkovém počtu soutěžících jsem dvojnásob uvítal první zprávy, že naše reprezentace získala několik medailí. Kdo byl úspěšný a v čem, sdělil úvodní článek pátého loňského Zpravodaje. Netrpělivě jsem čekal, kdy se reportáž z abilympiády v Dillí objeví v televizním pořadu Klíč. Domníval jsem se, že veřejnoprávní televize vyšle s naší delegací do tak romantického exotického prostředí kameramana, který by tam byl vytížen i dalším natáčením. Doufal jsem, že vyplní několikadenními abilympijskými zážitky celý půlhodinový pořad. V jeho vysílání na přelomu ledna a února se však z Indie objevily pouhé 4 minuty, a to ještě díky amatérským záběrům. Naštěstí byly relativně kvalitní a tak mistrovsky sestříhané, že jsem letmo získal mozaikovou představu nejen z abilympiády, ale též o chodníkových bariérách v Dillí, omluvitelných, když v Indii nastanou deště – jak jsem o nich kdysi četl v Bromfieldovi. ***Alois Wokoun***

Novinky na mezinárodním abilympijském poli

Počínaje druhým ročníkem mezinárodní abilympiády v roce 1985 zasedá v jejím průběhu pokaždé Mezinárodní abilympijská federace (IAF = International Abilympic Federation). Také zasedání v Indii mělo na programu několik důležitých bodů. Pro náš zpravodaj jsme vybrali dva.

Nový výkonný výbor

Devítičlenný výbor tvoří zástupci osmi organizací pro zdravotně postižené ze tří světadílů a z jedné nadnárodní organizace:

- John Fisher, Australská abilympijská asociace;
- Helmut Kiomfar, Rakouský výbor pro pracovní odškodnění;
- Eric Zhang, Čínská federace zdravotně postižených;
- Jaromír Krpálek, Česká abilympijská asociace;
- Arthur Mak, Společná rada pro fyzické a mentální postižení (Hongkong);
- Uma Tuli, Amar Jyoti (Indie);
- Tadashi Shiiya, Japonská organizace pro zaměstnávání starších a zdravotně postižených osob, zároveň byl znovu zvolen předsedou IAF;
- Khaled el-Mohtar, Národní rehabilitační a rozvojové centrum (Libanon);
- Tomas Lagerwall, Rehabilitation International (mezinárodní organizace založená v USA roku 1922, původně podporovala zdravotně postižené děti, v pozdějších letech rozšířila aktivity také na dospělou populaci).

7. mezinárodní abilympiáda

Uskuteční se v listopadu 2007 v Japonsku. Místem konání bude zhruba půlmiliónová Šizuoka, město v centrální části ostrova Honšú pod nejvyšší horou země Fudži. Bude to první abilympiáda, která proběhne společně se Světovou dovednostní soutěží (WSC = WorldSkills Competititon) – v jejím případě půjde již o 39. ročník. (Tato mezinárodní soutěž pracovních dovedností se poprvé konala roku 1950, podporuje především přípravu mladých lidí na zaměstnání a dosažení vysokých pracovních standardů.) Oproti posledním dvěma abilympiádám do ní organizátoři nezařadili soutěžní disciplíny pro děti. Za nosné téma mezinárodní konference vybrali pracovní dovednosti a kulturní vyžití zdravotně postižených. Dějištěm obou soutěžních přehlídek bude Twin Messe Shizuoka se dvěma velkými a třemi středními výstavními halami s deseti konferenčními sály a městské konferenční a umělecké centrum Granship.

(mk)

Zajímavost z tisku
Poníci jako vodicí psi

To, že speciálně cvičení psi značně usnadňují život nevidomým či lidem se zbytky zraku, je všeobecné známé. Existuje snad jediné ale: málokterý pes žije více než patnáct let. Naproti tomu liliputánští poníci mohou po potřebném výcviku psy plnohodnotně nahradit až do pětatřiceti let svého věku.

K tomuto poznatku dospěla Američanka Janet Burlesonová, která je trenérkou koní. Jak se vyjádřila, při cestě rušným New Yorkem v sedle se kůň na ulici choval klidně. Dokonce prý také pochopil, že na křižovatce se semaforem může odbočit vpravo. To jí vnuklo nápad, podrobit zkoušce z dovedností, které musí ovládat vodicí psi, šedesáticentimetrového poníka. Test dopadl nad očekávání dobře: koníček si vše skvěle pamatoval a dobře se orientoval i v noci.

Po tomto pokusu vyměnilo v USA již několik nevidomých své vodicí psy za první zkušební poníky. J. Burlesonová doufá, že se vodicí poníkové budou dále rozšiřovat. Vzhledem ke své velikosti je může mít majitel i doma, snadno se naučí zaškrábat na dveře, pokud chtějí vyvenčit. A kdo má domek se zahradou, má levně postaráno o sklizeň trávy.

(r)

Na otázku, proč má poník na kopytech boty, reagovala J. Burlesonová následovně: „Jen doma klape kopyty trochu moc o podlahu, a tak jsem mu pořídila na míru tyhle dva páry slušivých tenisek.“

Zahraniční zkušenosti a skutečnosti
Teoretická a praktická stránka péče o zdravotně postižené

Jak vyplývá z článku v rámečku, nebude náš vstup do Evropské unie znamenat žádné převratné změny v životě. Přesto neuškodí uvedené téma ještě trochu rozvést a zaměřit se na oblasti dotýkající se více či méně zdravotně postižených.

Evropská unie si dala za cíl otevřít a zpřístupnit společnost všem bez výjimky. Z toho důvodu je nutno zjišťovat existující bariéry a postupně je odstraňovat. Strategie Unie se přitom zaměřuje na tři základní úkoly – na spolupráci mezi Evropskou komisí (orgán reprezentující zájmy společenství) a členskými státy, na úplné zapojení lidí se zdravotním postižením do společnosti a na zohledňování jejich potřeb při tvorbě jednotlivých politik států Unie. Kromě vlastních aktivit v této oblasti se Komise EU zapojuje také do případů, v nichž vystupuje v hlavní roli stát. Posiluje spolupráci mezi členskými státy v otázkách zdravotního postižení, zvyšuje o něm informovanost, podporuje sběr, výměnu a tvorbu srovnatelných informací, statistických údajů a dobré praxe a zohledňuje otázky zdravotního postižení při formulování politiky a legislativy.

Pro koordinaci rozdílných národních systémů v oblasti pojištění a invalidní penze platí v rámci Unie čtyři základní principy. Každý je pojištěn pouze v jednom státě (obvykle země ekonomické aktivity občana), není možná diskriminace z důvodu státní příslušnosti, při přestěhování do jiné členské země se přiznané invalidní důchody vyplácejí i nadále a pro účely posouzení práva na nabytí dávek se pojistné doby strávené v různých členských zemích sčítají.

Ve druhé části článku se podíváme, jak pečují o zdravotně postižené dva členské státy Evropské unie. V Lucembursku (je to jeden ze zakládajících členů Evropského hospodářského společenství jako předchůdce EU v roce 1957) funguje déle než tři roky pojišťovna pro fyzicky závislé, která se stará o jejich základní potřeby, nutné pomůcky a péči. Na pojištění přitom všichni zdravotně postižení přispívají měsíčně procentem ze svého příjmu. Každý zdravotně postižený obyvatel této země má na základě zákona nárok na státní příspěvek. Podle dalšího zákona musí firmy zaměstnávat pět procent zdravotně postižených, nejen vozíčkáře. Při nemoci nebo nehodě může zdravotně postižený využít služeb osobního asistenta, domácí péči a všechny pomůcky, které potřebuje (vozík apod.). Nové stavby již bezbariérový přístup mají, u starých se tak děje postupně. Množství soukromých spolků pro zdravotně postižené financuje soukromá sféra.

Finsko, které se členem Unie stalo v roce 1994, zřídilo na pomoc zdravotně postiženým Úřad národního důchodu. Ten může poskytnout např. finance na osobního asistenta či na pořízení vodicího psa. Už v roce 1987 přijal parlament zákon o službách postiženým. Obcím např. nařizuje hradit takovým osobám cesty taxislužbou a osobní vybavení do výše 2100 euro (cca 65 tisíc korun), přičemž vyšší částky hradí stát. Existují také různé slevy na vlak a letenky. Zákon dále určuje minimální potřeby, které musí mít každý zdravotně postižený zaručeny ke zvládnutí běžného dne. Podle stavebního zákona, jehož dodržování Evropská unie bedlivě kontroluje, musí být všechny rekonstruované či nově postavené budovy bezbariérové.

(mk)

NEDCON®
advanced storage technology

Vstup do Unie život zásadně neovlivní

V sobotu 1. května se Česká republika stane spolu s dalšími deseti kandidátskými zeměmi plnohodnotným členem Evropské unie. O této skutečnosti jsme rozhodli loni v červnu ve všelidovém hlasování. Stále si ale mnozí z nás kladou otázky: Co se tedy vlastně toho 1. května stane? Bude všechno jinak? Zvykneme si?

Odpověď je jednoduchá: kdo si nebude chtít našeho vstupu do Unie všimnout, nemusí. Dnem vstupu se v životě běžného občana nic zásadního nezmění. Nestane se vlastně nic jiného, než co se děje začátkem každého měsíce – v platnost vstupují nové zákony a předpisy, jiné přestávají platit. Přesto, až na výjimky, to nemusí širokou veřejnost zajímat. Datum vstupu bude sice velmi významné, ale v životě lidí nebude znamenat žádný zlom. Je také dobré připomenout, že i kdyby nějakým souběhem nepříznivých okolností došlo k hospodářským výkyvům, které by mohly mít dopad na životní úroveň sociálně slabších vrstev, tedy i zdravotně postižených, nástroje k řešení takové situace zůstávají v rukou českého státu.

Je užitečné si uvědomit, že členství v Unii se zdaleka netýká všech oblastí života, které upravují nějaké právní předpisy. Unie je totiž založena na tzv. principu subsidiarity. Znamená to, že každá věc se má řešit na té úrovni, která je pro ni přiměřená a vhodná. Na nejvyšší úrovni proto existují poměrně podrobné předpisy jen pro záležitosti, které se týkají společného zájmu členských států a kde by různorodost národních předpisů byla na obtíž.

Evropská unie je dlouhodobý projekt, ve kterém nejde ani tak o krátkodobé výhody nebo nevýhody, ale o vytvoření podmínek pro úspěšnou existenci státu v budoucích desetiletích. Nečekejme proto od vstupu žádné zázraky. Bude hodně záležet na nás, jak nových příležitostí dokážeme využít.

Luděk Zahradníček,
Ministerstvo zahraničních věcí ČR

Pro chvíle oddechu

Jednou z méně obvyklých léčebných metod, při níž se na psychiku pacienta působí prostřednictvím aktivní výtvarné činnosti, je ... (dokončení v tajence).

Vodorovně: A. Tajenka. – B. Revolver; polodrahokam; anglicky „paže“. – **C.** Osobní zájmeno; část molekuly; pádová otázka. – **D.** Polský veletok; opasek (zastarale); spojka. – **E.** Starořecká sloupová síň; obce; zasedání. – **F.** Citoslovce zavýsknutí; část stromu; kyz železný. – **G.** Papežská listina; slezská řeka; arabské mužské jméno. – **H.** Zkratka souhvězdí Orion; pták příbuzný čápu; slůvko násobení. – **I.** Region našeho největšího lázeňského města.

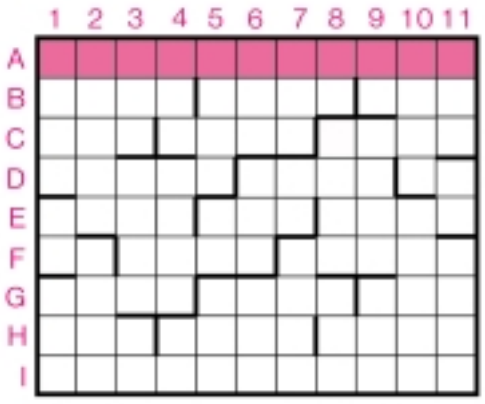

Svisle: 1. Balkánská dutá míra; předložka; boční část. – **2.** Prolévat slzy; druhohorní útvar. – **3.** Prkenný strop; podstavec; Evropan. – **4.** Značka elektrospotřebičů; jihoamerický velbloud; římskými číslicemi 49. – **5.** Město v Maďarsku; předložka; mongolský kultovní objekt. – **6.** Ozvěna; zkratka mezinárodní organizace; zázrak. – **7.** Obruba obrazu; SPZ okresu Písek; část ženského těla. – **8.** Značka astatu; doby; cizí jednotka plošného obsahu. – **9.** Přátelský pozdrav; stoupenec ruské strany socialistů revolucionářů; latinsky „umění“. – **10.** Ženské jméno; silný muž. – **11.** Největší pštros; spojka; bývalý jugoslávský prezident. ***(mk)***

Stačí jediná adresa – cukrovka

V posledním čísle ročníku 2002 jsme psali o internetovém portálu Helpnet.cz, který jeho tvůrci uživatelům poprvé představili loni v březnu. Tím, že na adresu www.helpnet.cz zařadili také důležité informace týkající se nemocí, vyšli velice vstříc všem, kteří dříve při jejich vyhledávání strávili na internetu drahocenny čas. V tomto článku nahlédneme místo nich do sekce Vnitřní nemoci, kde se zaměříme na rubriku Diabetes (neboli cukrovka). Postupně se budeme věnovat i některým dalším nemocem.

Úvodní stránka srozumitelnou formou krátce vysvětluje podstatu této dosud nevyléčitelné civilizační choroby, která na celém světě postihuje stamilióny lidí bez ohledu na jejich společenské postavení, životní podmínky, věk atd. Dále jsou na ní statistické údaje o počtu léčených diabetiků v naší republice. Ostatní informace jsou rozděleny do sedmi podrubrik.

Třináct anotací s odkazy v první podrubrice Základní informace upozorňuje na důležité materiály, které lze o nemoci nalézt na tuzemských webech. Podrubrika s názvem Jak žít s diabetes seznamuje prostřednictvím desítky anotací například s brožurkou S inzulínem sám doma nebo s příspěvky o životě s cukrovkou na serveru Diabetes. Mnohým cukrovkářům i jejich blízkým může pomoci podrubrika, kde se o životě s touto chorobou svěřují sami postižení. Jiná z podrubrik informuje o serveru DiaSport.cz, kde se může každý zapojit do živé diskuse. Zmiňuje také on-line poradnu na serveru DiaŽivot.cz. Především lékařům je určena podrubrika se šesti doporučenými léčebnými postupy. Do podrubriky Nejdůležitější odkazy umístili tvůrci webu například anotace upozorňující na webové stránky Svazu diabetiků v ČR, Sdružení rodičů a přátel diabetických dětí v ČR, na adresy výrobců přípravků a pomůcek pro diabetiky i na další stránky se zajímavými informacemi. ***(mk)***

Občanské sdružení SUKUS pořádá **jubilejní 10. FESTIVAL INTEGRACE SLUNCE.** Přehlídka kulturních aktivit zdravotně postižených lidí se opět uskuteční v bezbariérovém Paláci Akropolis, Kubelíkova 27, Praha 3, ve dnech **10.-14. května a 22.-26. listopadu.**

Chcete-li na festivalu vystoupit, kontaktujte ihned Vlastu Rydlovou, e-mail o.s.sukus@seznam.cz, mobil 728 248 259. Aktuální informace najdete na stránkách www.festivalslunce.wz.cz a www.sukus.com. ***(r)***

Netradiční galerie v blízkosti kolejí a vlaků

Loni v červnu bylo v Pardubicích slavnostně otevřeno bezbariérové hlavní vlakové nádraží. Vstupní dveře do budovy se otevírají a zavírají automaticky, v odbavovací hale je bezbariérová toaleta a v ČD centru se nachází speciální výdejna jízdenek. Vozíčkáři a další osoby se sníženou schopností pohybu a orientace, ale také matky s kočárkem se nyní zcela samostatně dostanou na jakékoli nástupiště, a to díky upravenému poštovnímu tunelu a novým výtahovým plošinám.

Ještě před dokončením rekonstrukce významné stanice se České dráhy rozhodly, že nabídnou cestujícím, kteří tolik nespěchají, nevšední zážitek: stálou expozici obrazů zdravotně postižených výtvarníků. Pro unikátní galerii byl vybrán zmíněný podchodový tunel, který firma Chládek a Tintěra sponzorsky přeměnila na krásný osvětlený prostor.

Galerie byla otevřena loni 5. prosince, kdy se zároveň konala vernisáž prvé výstavy. Nejprve děti ze Speciální školy Svítání zazpívaly vánoční koledy a písně, pak rozdávali dárky Mikuláš, čert a anděl a vrcholem pátečního pozdního odpoledne bylo vystoupení houslisty Jaroslava Svěceného. Slavnostní události se zúčastnily a do zakládací listiny se podepsaly významné osobnosti: například pardubický hejtman Roman Línek, primátor Jiří Stříteský a ředitel OPŘ Pardubice Jan Grebík.

Spoluzakladatelem galerie je Český rozhlas Pardubice a na jejím zařízení se finančně výrazně podílelo město Pardubice. Ředitelem se stal akademický malíř František Zálabský. Stojí za zmínku, že byl založen Klub přátel Galerie bez bariér, který už má několik desítek členů.

Další informace o něm poskytne Miroslava Žďárská na telefonním čísle 777 807 088. ***(pel)***

BROMO s.r.o.
STAVEBNINY

Čtyřnohý přítel a výborný pomocník

Občanské sdružení Pes pomůže, které se zabývá zajišťováním speciálně cvičených psů pro tělesně postižené lidi, oslavilo v únoru třetí výročí své existence. Za tuto dobu předalo celkem 40 psů vycvičených dle požadavků zájemců. Jak takový čtyřnožec dokáže změnit život svého pána, o tom vypovídá hodnocení klientů sdružení.

Za jeden z největších přínosů považují psychickou podporu, kterou pes poskytuje jako společník a stálý průvodce v bytě i venku. Nemyslí tak často na své zdravotní problémy a snižuje se jejich závislost na doprovodu. Častěji chodí ven, protože se cítí bezpečněji; důvodem k procházce je i samotný pes. Venku více komunikují s okolím a zejména děti jsou potěšeny tím, že jejich pejsek je předmětem obdivu jiných dětí.

Asistenční pes poskytne vozíčkáři všestrannou pomoc. Může být velkým krokem na jeho cestě k nezávislosti.

Z hlediska osobní obsluhy pes podáváním předmětů a otvíráním dveří zvyšuje pohodlí klienta a šetří mu energii, kterou pak může využít jinak.

Dobře vycvičený pes snižuje závislost klienta na pomoci jiných a zvyšuje jeho soukromí. Pocit, že se musí o psa starat, je pro zdravotně postiženého člověka příjemným kontrastem k pocitu, že se někdo stará o něj.

Maminky si chválí, že děti se psem raději rehabilitují, nevyžadují si tolik jejich pozornosti, večer v psí společnosti lépe a rychleji usínají a mají delší a klidnější spánek.

Nárok na asistenčního psa má každý, kdo ho potřebuje a je schopen se o něj postarat a nést za něj odpovědnost. Klienti sdružení dostávají psa bezplatně, hradí pouze jeho výživu a veterinární péči - i v této záležitosti mohou požádat o pomoc obecní úřad.

Pokud se domníváte, že by pro vás asistenční pes mohl být užitečný, zavolejte si nebo napište o další informace.

Kontaktní adresa
sdružení Pes pomůže
Ing. Andrea Kaufmanová
Hliněný Újezd 23
341 01 Horažďovice
tel.: 376 511 245, 605 183 856
e-mail: info@pes-pomuze.com
www.pes-pomuze.com
(pel)

Nepřehlédněte!!!

V neděli 25. dubna se v pražském hotelu Diplomat koná módní přehlídka POV Fashion. Poznáte nové trendy v oblékání nejen pro vozíčkáře. Začátek je v 18 hodin. Další informace najdete na adrese www.pov.gts.cz. ***(r)***

Tonera

Proxim
● Výroba a prodej chemikálií v malospotřebitelském balení
● Výroba a prodej výrobků pro úpravu vody v bazénech
● Technické a potravinářské chemikálie
telefon/fax: 466 530 357
e-mail: proxim@proxim-pu.cz
internet: www.proxim-pu.cz

Hozená rukavice ufňukancům

Loni vydanou knížku „Vyšinutý senior“ by si měl přečíst každý, kdo hledá věčné mládí. Napsal ji pražský vozíčkář Alois Wokoun, který tak završil svou autobiografickou trilogii. V drobných prózách, jež mají blízko k fejetonu, autor vtipně brojí proti hloupým bariérám, poeticky nahlíží na životní banality a s vlídnou moudrostí se vyrovnává s trampotami, které mu staví do cesty tělesné postižení.

Právě v bytostném optimismu a fantazijní hravosti je hlavní kouzlo publikace. Ať jde o pokročilý věk, nakupování v samoobsluze, stavební bariéru, nebo třeba o návštěvu botanické zahrady, Wokoun z toho udělá roztomilou nevšední událost. Nezapírá, ale hýčká v sobě labužníka života, ačkoliv ho komplikuje vozík, dětská obrna či třeba nefalšovaná průtrž mračen.

Zkušený publicista navíc obohatil své dílko o střípky poznatků z mnoha tuzemských a zahraničních cest. Uplatnil v něm i rozsáhlé vědomosti o dějinách, tradicích a mytologiích různých národů a kmenů... Jde o knížku, která poučí, pobaví a zároveň výtečně poslouží jako lék proti trudnomyslnosti. Ostatně, vyzkoušejte si, jak na vás působí následující ukázka. ***(pel)***

Nová bitva na Bílé hoře

Nechci tu rozmazávat tamní osudnou českou porážku z roku 1620. I nyní se totiž o něco níže – v bělohorské oboře – a o dva měsíce dříve už řadu let odehrává zápolení, ale nekrvavé a nepřinášející třistaletou depresi. Naopak dodává sebevědomý nebo alespoň dobrý olympijský pocit z účasti. Nevzpínají se tam koně, ale invalidní vozíky, a střelba se ozývá maximálně ze startovní pistole. Pražská organizace vozíčkářů totiž organizuje každoroční zářijové sportovní setkání lidí na vozíku a jejich příznivců u letohrádku Hvězda, kde se odehrávají závody rukama pádlujících vozíčkářů na 1500 a 3000 metrů, slalomy uživatelů elektrických vozíků, ale i závody vozíků horlivě strkaných doprovody. Souběžně probíhají také běhy chodících přátel vozíčkářů, mezi nimiž jsem zahlédl i sympatického řidiče bezbariérového městského autobusu, který v něm vozí pražské vozíčkáře také na občasné jednodenní zájezdy.

Nicméně Pražská organizace vozíčkářů posílá své věrné členy také do Prčic… Svérázně je totiž zapojuje do známého tradičního pochodu Praha – Prčice. Zaveze vozíčkáře na Benešovsko do Votic tak, aby sportovně ujeli na svých vozících do Prčic 14 kilometrů. Je třeba upřesnit, že tam jde o dvojměstí Sedlec-Prčice. A s ním se mi vždycky vybaví starší vzpomínka. V jedné z těch těsně sousedících obcí našli totiž útočiště dva moji strýcové se svými rodinami, když se během německé okupace museli vystěhovat ze Sedlčanska, zabraného pro vojenské cvičiště. Už tehdy se přetřásalo spojení Sedlce s Prčicemi, ale šlo o název sloučených obcí. Žádná se prý nechtěla vzdát svého tradičního jména ve prospěch sousedního. Strýcové mi při návštěvě vyprávěli, že se tedy uvažovalo o kompromisu: rozpůlit dosavadní jména obou obcí a spojit z každé jednu půlku v nový celek. Ale které z půlek zvolit a spojit? Spojením půlek původních názvů by se sloučené obce nazývaly buďto Prdlec, nebo Serčice… Nakonec zůstaly oba celé původní názvy spojené pomlčkou a Prčice, zmiňované už ve 12. století, se tedy neuchovaly jen ve spisovnější bodré pobídce: „Jdi do Prčic!“

Ale vraťme se k pražské Hvězdě, kam se desítky vozíčkářů sjíždějí tvrdošíjně každý rok a přihlašují se závazně dlouho předem, třebaže si vůbec nejsou jisti, jaké bude tu zářijovou sobotu počasí. Zkušenosti z dosavadních ročníků sportovního setkání „Hvězda“ totiž ukázaly, že ve stanovený den může být ještě nádherné letní počasí, ale právě tak upršené a studené jak v listopadu. Letohrádek Hvězda je však silným magnetem, jako by se potvrzovala představa renesančních stavitelů o magii staveb, dodrželi-li tehdejší mystická číselná pravidla. Vozíčkáři si tu přitažlivost nemohli vsugerovat, protože jim nebyla dopřána velkolepá rudolfínská výstava Opus Magnum, která informovala o těch renesančních kouzlech v domě U Kamenného zvonu. Při jeho nedávné stavební regotizaci se totiž nepamatovalo na návštěvníky na vozíku. Jedině když se vozíčkář vzácně dostal k mohutné stejnojmenné knize, dozvěděl se v kapitole Martina Stejskala o tom, jak byl navrhovatel a stavebník Hvězdy – arcivévoda Ferdinand Tyrolský, místodržící v Čechách v letech 1548-67 – ovlivněn platonskými idejemi a znovuvzkříšeným hermetismem.

Mezi jejich vůdčí principy patřila harmonie, proporce, symetrie, číselná symbolika. Stavba byla zahájena roku 1555 (pětinásobek letopočtu 311, kdy římský císař povolil náboženskou svobodu křesťanům). Tři pětky odpovídají počtu místností ve třech podlažích. Má půdorys tzv. Šalomounovy hvězdy, magického obrazce dvou protínajících se rovnostranných trojúhelníků. Ve svém souhrnu obrazec vyjadřoval dokonalé spojení čtyř živlů. Hvězda zastupovala kosmos. Podzemí = živel země, přízemí = voda, 1. poschodí = vzduch, 2. poschodí a vrchol střechy = oheň. Uvnitř mnoho antických alegorií. Letohrádek se stal jakýmsi hermetickým agregátem s potenciální magnetickou mocí, který k sobě později osudově přitahoval i dějinné zvraty.

Nejsem dějinný zvrat, ale i mě přitáhla Hvězda k aktivní účasti na vozíčkářských závodech nejen proto, že jsem magickým pětkám letohrádku vyhovoval svým věkem 5 x 15 let. Na svém elektrickém oři jsem měl možnost změřit svou kondici ve slalomu. Trénink k němu jsem měl, kdykoliv jsem kličkoval mezi četnými zahraničními turisty v Celetné ulici, Na příkopě, na přeplněných chodnících Václavského náměstí, ale i v mraveništi kupujících v obchodních domech. Přesto jsem si chtěl projet slalom mezi kuželkami, nastavenými na ploše v dohledu letohrádku, ještě před závodem. Pečlivě natřená bílá čára na zemi, usměrňující závodníka na vozíku, se totiž neklikatila jen vpřed jako při lyžařském slalomu, ale některé kuželky obtáčela, jakoby je chtěla zauzlovat. Několikrát jsem ten labyrint zkušebně projel, ale zbytečně. Mou kategorii vozíčkářů totiž pořadatelé oddirigovali o kus dál na jinou bílou motanici. Lépe řečeno bývalou, protože se ještě před naším závodem strhl tak prudký liják, že bílou čáru smazal nebo utopil v blátě! Protože jsme si nemohli vštípit rafinovaně se vytáčející stanovenou dráhu, vyřešilo se to tak, že před závodníkem běžel pořadatel a tak ukazoval, kam má vozíčkář nečekaně zahnout. Očíslovaní závodníci jeli ovšem jednotlivě, po sobě, a soudci se stopkami v rukou si zaznamenali čas startu a příjezdu každého soutěžícího v tom klouzavém slalomu.

Před vyhlášením vítězů neměl tedy žádný ze slalomářů ponětí, jak se umístil, a snažil se poněkud uschnout i trochu se ohřát na slunci, které milostivě po závodě vyšlo. V mokré smršti totiž proprsely i hustě olistěné stromy, pod nimiž se účastníci schovávali, a igelity z nich strhával studený orkán. Útočícím historickým císařským vojskem z roku 1620 byla tentokrát na Bílé hoře v roce 2001 průtrž mračen, a přece nikdo z vozíčkářů neopustil zbaběle bojiště jako oddíly českých stavů před zhruba čtyřmi sty lety, kdy jen věrní solidární Moraváci u Hvězdy vytrvali. Sveřepé zdolávání vozíčkářského slalomu má i svou symboliku: i v běžném životě nemohou vozíčkáři často postupovat přímočaře jako nepostižení, ale musí absolvovat četné společenské okliky.

Zvláštní kategorie slalomu pro seniory nebyla stanovena, takže mými soupeři byli také mnohem mladší, mrštněji i riskantněji objíždějící kuželky a pohotověji reagující na nevyzpytatelně se motající pořadatele před nimi. Přesto jsem se svým číslem 918 obstál čestně přibližně uprostřed pořadí vyhodnoceného porotou. Vítězkou byla obrnářka na vozíku, která i při slavnostním vyhlášení výsledků závodů nemusela postřikovat okolí obřím šampaňským, jako se to děje po závodech formule 1. Přihlížející byli totiž už dost politi předchozím deštěm… ***Alois Wokoun***

Knížku „Vyšinutý senior“ vydala a zdarma zasílá Asociace polio. Uhradíte pouze poštovné. Objednávky přijímá Věra Novotná, Zvánovická 2505/9, 141 00 Praha 4, telefon: 272 763 563, e-mail: polio@atlas.cz.

Just
MADE IN SWITZERLAND

ČESKÁ SPOŘITELNA

Vznikne konto pro Japonsko

V zahraničí o sobě dáváme vědět více než 10 let: naši soutěžící chyběli pouze v Tokiu a kolumbijské Bogotě, na dalších mezinárodních abilympiádách už Česko patřilo k zúčastněným a úspěšným zemím. Sbírku získaných medailí a čestných uznání z Hongkongu, Perthu, Prahy a Nového Dillí se čeští reprezentanti pokusí rozšířit na 7. mezinárodní abilympiádě, která se bude konat v roce 2007 v japonské Šizuoce.

Finanční zajištění výpravy samozřejmě bude náročnou záležitostí. Sdružení CAA se proto rozhodlo, že již letos zřídí speciální konto a zahájí cílenou kampaň. Další informace budou zveřejněny v některém příštím čísle těchto novin. ***(pel)***

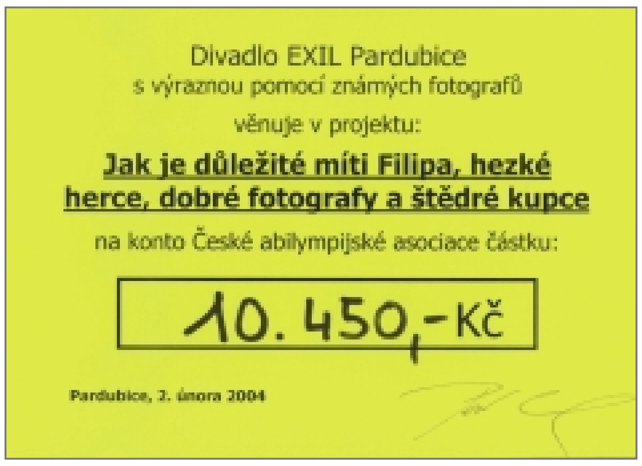

Českou abilympijskou asociaci podpořilo nápaditým způsobem pardubické amatérské divadlo Exil. Místní uznávaní fotografové pořídili snímky se-

Podpora, která míří do budoucnosti

dmi jeho herců, které pak byly od loňského září vystaveny v prostorách divadla. Zájemci si je tam mohli zakoupit až do letošního 2. února, kdy projekt s trefným názvem „Jak je důležité míti Filipa, hezké herce, dobré fotografy a štědré kupce" skončil.

Jak uvedl principál divadla Petr Kouba, z fotografií měl největší úspěch akt Evy Dolečkové, který byl prodán za 2 222 korun. Výsledná částka 10 450 korun je prvým příspěvkem na účast českého týmu na 7. mezinárodní abilympiádě, která se uskuteční v roce 2007 v Japonsku.

Jeden ze snímků otiskujeme. ***(pel)***

Přijďte na finále Videofestivalu!

V sobotu 1. května se v brněnské Moravské galerii uskuteční finále Videofestivalu, soutěže amatérských snímků o humanitárních organizacích a lidech se zdravotním postižením. Začátek je v 10 hodin, vstup zdarma.

Další informace najdete na internetových stránkách www.amatfilm.cz. ***(pel)***

AGROPOL FOOD

SChP
Stavební chemie Pardubice s.r.o.
Fáblovka
533 52 Staré Hradiště
tel./fax: 466 414 108
web: www.stavchem.cz

REEMTSMA

VÝTAHY s.r.o.
VP
PARDUBICE

PŘIHLÁŠKA NA 3. ČESKOU ABILYMPIÁDU PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Jméno a příjmení: ....

Datum narození: ....

Adresa bydliště: ....

Telefon: ....

E-mail: ....

Název a adresa školy: ....

Telefon: ....

E-mail: ....

Jakou disciplínu jsem si zvolil/a: (❍ hlavní ❑ náhradní)

❍ ❑ Lego
❍ ❑ Puzzle
❍ ❑ Keramika
❍ ❑ Modelování
❍ ❑ Práce se dřevem
❍ ❑ Počítačová editace textu
❍ ❑ Hry na počítači
❍ ❑ Studená kuchyně
❍ ❑ Cukrářství
❍ ❑ Vyšívání
❍ ❑ Tkaní (hrábě)
❍ ❑ Malování
❍ ❑ Aranžování (živých) květin
❍ ❑ Košíkářství

Požaduji při soutěži asistenta ❍ ano ❍ ne

Požaduji zajištění ubytování ❍ ano, počet osob .... ❍ ne

datum .... podpis ....

O přijetí do soutěže budou písemně vyrozuměni pouze vybraní zájemci.

Datum přijetí přihlášky (nevyplňovat): ....

Třetí dětská abilympiáda ❍ Třetí dětská abilympiáda
Přijeďte si zasoutěžit s kamarády!

Z pověření České abilympijské asociace přivítá Jedličkův ústav a školy v Praze v sobotu 22. května soutěžící z celé republiky na 3. české abilympiádě pro děti a mládež. Všichni malí abilympionici – žáci a studenti se zdravotním postižením z celé republiky – tak budou mít opět možnost předvést své schopnosti a dovednosti. Čtyři vítězové ze dvou předchozích ročníků reprezentovali naši zemi na listopadové 6. mezinárodní abilympiádě v Indii. Jakub Jakoubek se svými výkony zasloužil o jediné zlato našeho týmu a navíc o jedno stříbro a stal se tak jeho nejúspěšnějším členem.

Z podnětu rodičů, doprovodu, pedagogických pracovníků a samotných soutěžících se letošní abilympiáda rozšíří o disciplínu Hry na počítači pro I. i II. kategorii. Bude se tedy soutěžit v následujících čtrnácti disciplínách:

1. lego
2. puzzle
3. keramika
4. modelování
5. práce se dřevem
6. počítačová editace textu
7. hry na počítači
8. studená kuchyně
9. cukrářství
10. vyšívání
11. tkaní (hrábě)
12. malování
13. aranžování (živých) květin
14. košíkářství

Máte-li zájem a chuť se zúčastnit 3. české abilympiády pro děti a mládež, vyhledejte si internetové stránky http://sweb.cz/abilympiada, kde najdete přihlášku a podrobné informace o této akci. Vytištěnou přihlášku vyplňte a odešlete poštou na adresu: Jedličkův ústav a školy, U Jedličkova ústavu 2, 140 00 Praha 4. Na obálku napište heslo Abilympiáda. Pokud nemáte přístup k internetu, můžete si o přihláškový formulář telefonicky požádat Martinu Halaszovou na čísle telefonu 261 211 105, l. 362 (mobil: 737 587 068) nebo Mgr. Janu Kuncovou na čísle telefonu 241 405 983 (mobil: 737 486 017). Přihlášku můžete také vystřihnout z této stránky.

Uzávěrka přihlášek je **v pátek 30. dubna.** V případě malého počtu zájemců budou akceptovány i přihlášky doručené později.

V jedné soutěžní disciplíně může soutěžit maximálně deset osob. Pokud se do některého oboru přihlásí nadměrný počet zájemců, rozhodne o zařazení do soutěže datum přijetí přihlášky.

Pozvaným žákům a studentům zašleme podrobné pokyny.

Mgr. Oldřich Špecián, vedoucí organizačního týmu

Seriál o místech, kde je v popředí zájmu trpělivost, porozumění a pochopení
Soužití v nevšední komunitě je prospěšné pro všechny

Koncem listopadu uplynulého roku odvysílala Česká televize v cestopisném cyklu Objektiv (vysílá se pravidelně v neděli dopoledne na 1. programu) reportáž Václava Filipa, kterou natočil v Norsku. Divákům představila dva camphilly, zvláštní domovy pro společný život zdravých lidí s mentálně postiženými ve Vidaraasenu a v Solborgu v jižní části země. Druhou reportáž na toto téma s názvem Vítej u nás, camphille! zařadila Česká televize do vysílání v posledním týdnu roku 2003. V tomto článku jsou použity informace z doprovodných komentářů k uvedeným dokumentům.

Podstata camphillského hnutí spočívá v péči rodiny zdravých lidí o mentálně postižené, kteří s nimi žijí pod jednou střechou. Hnutí získalo svůj název podle prvního domu s tímto zaměřením, který vznikl ve Skotsku krátce po 2. světové válce. Jeho myšlenky se zanedlouho rozšířily nejen do dalších evropských států, ale i na další kontinenty. Camphillské komunity založil rakouský lékař Karl König (je také autorem zásad léčebné pedagogické metodiky). Inspiraci k tomuto kroku mu poskytly antropozofické myšlenky rakouského filozofa Rudolfa Steinera. Podle nich je celý svět jeden živoucí organismus a každá forma existence s ním tvoří jedinečnou bytost. Antropozofie ve spojitosti s tímto hnutím představuje filozoficko-metodickou základnu pro řadu oborů, jimiž se lidé zabývají, např. malířství nebo architekturu. S camphillským hnutím široce spolupracují waldorfské školy, nejznámější aplikace antropozofie v praxi.

Norská camphillská společenství existují již přes čtyřicet let. Tak dlouhá zkušenost už jasně dokázala životaschopnost zvoleného modelu společného rodinného soužití, při němž lidé s mentálním postižením poznávají život z té lepší stránky. Veškerá činnost společenství směřuje především k tomu, aby stát nezasahoval do jejich vnitřního života. Finanční příspěvek státu na provoz camphillů není vysoký, přesto dokáží jejich obyvatelé financovat různé humanitární a podobné projekty – výstavbu budov pro společné aktivity, domů pro seniory, kapli apod. Jedním z bodů ve stanovách nadace norského camphillu je sociální zákon R. Steinera: Blahobyt společnosti je tím větší, čím méně požaduje každý jednotlivec ze svého příspěvku a čím více z jeho potřeb je uspokojováno činností ostatních. Proto nemají dlouhodobí zaměstnanci camphillů pevný plat a jejich potřeby hradí společně příslušná komunita. Camphillské hnutí uzavřelo s norským státem rámcovou smlouvu, podle níž odcházejí mladí lidé do camphillů na výpomoc pouze po určitou dobu (např. na dva nebo tři roky) a stát jim vyplácí měsíčně kapesné.

Vidaraasen je jedna z několika vesnic, kterou v této skandinávské zemi vybudovali pouze pro potřeby camphillského hnutí. Je vzdálena zhruba 120 kilometrů na jihozápad od metropole Oslo. Se svým počtem kolem 170 stálých obyvatel se řadí k největším, je to zároveň i jedna z prvně založených. Rodiny mají přiděleny terapeuty, kteří pocházejí z celého světa. Vedoucím jednoho z domů se třináctí obyvateli je 39letý Čech z podkrkonošského města Jilemnice.

Všichni obyvatelé camphillu vědí, že každý den bude pro ně nějak prospěšný. Značně k tomu přispívá vlídný a vstřícný vztah vedoucích jednotlivých pracovišť a terapeutů ke svěřencům, kterým nic direktivně nenařizují a ani je nenutí pracovat. Přesto si každý klient vždy odnese nějaký nový poznatek pro další život. A co je obzvláště důležité: chybí zde pocit méněcennosti. Bankovní konto svěřenců vzroste každý měsíc přibližně o dva tisíce norských korun (tj. v naší měně zhruba čtyřikrát více). O disponování s penězi rozhodují pouze majitelé účtů.

K oblíbeným činnostem obyvatel camphillů patří práce v sadech.

Zdejší obyvatelé si velice oblíbili ekologické farmaření se zahradničením, tzv. biologicko-dynamické hospodářství. Jako čistička vody se tam používá jejich originální výrobek, vířivá fontána, ve které bakterie rozkládají cizorodé látky ve znečištěné odpadní vodě při jejím rytmickém pohybu.

Camphill Solborg 50 kilometrů od hlavního města je menší. Podzim svého života zde tráví manželé Jacobsenovi, kteří se největší měrou zasloužili o vznik camphillských vesnic v Norsku. Po celý život měli na paměti Steinerovu myšlenku: vytvořit důstojné podmínky mentálně postiženým a vybojovat jim právo na slušnou existenci. Četné cesty je zavedly do mnoha států včetně naší republiky, kde se jim velice líbilo. Jejich zásluhou mohl v posledním desetiletí 20. století vzniknout první camphill v Polsku.

V Solborgu obývají všechny rodiny dřevěné útulné zařízené domy. Ve svém životě neznají žádný spěch a plně ho podřizují camphillským zásadám. S velkou láskou se především starají o zvířata – koně, krávy atd. V norských městech je velká poptávka po přebytcích z jejich biozemědělského hospodářství.

Obřadem s přesně danými pravidly je zde například stolování: jídlo rozdávají sami pán či paní domu. Prakticky na každém kroku doprovází všechny obyvatele hudba a zpěv. Nejde přitom jen o jejich využívání jako léčebné terapie, patří k tomu třeba i společné bohoslužby. Ve společenském sále se často konají koncerty, které zároveň tvoří nedílnou součást léčby. Hrál v něm např. orchestr žáků 12. třídy Školy Rudolfa Steinera z Bergenu, přístavního města na západním pobřeží Norska. Jeho vystoupení bylo pro všechny posluchače velkým zážitkem.

Norské camphilly jsou zasazeny do divukrásné přírody.

Camphillské hnutí zapouští svoje kořeny už také u nás. Právě podle norského vzoru se buduje první camphill v Českých Kopistech nedaleko Litoměřic. Informace nejen o něm, ale i o historii camphillského hnutí přináší na internetu adresa www.camphill.cz. ***(mk)***

Hamzova odborná léčebna pro děti a dospělé
Sivak
INTERCAL Vrchovina
PODĚBRADKA
BRAVO
ČSOB Pojišťovna
Choceňská mlékárna

STUDIOPRESS

...VŠE KOLEM TISKU
NECHTE NA NÁS

DESIGN | OFSETOVÝ TISK | SAZBA-SCAN-OSVIT | SERIGRAFIE | SIGNMAKING
REKLAMNÍ PŘEDMĚTY | RELIÉFNÍ RAŽBA | VELKOPLOŠNÝ TISK | NAKLADATELSTVÍ

STUDIO PRAHA
Jeseniova 56D, Praha 3
telefon | fax: 271 771 414
e-mail: praha@studiopress.cz

STUDIO PARDUBICE
Smilova 385, Pardubice
telefon | fax: 466 614 904
e-mail: pardubice@studiopress.cz

TISKÁRNA A STUDIO ČÁSLAV
J. Roháče z Dubé 131, Čáslav
telefon | fax: 327 314 957
e-mail: caslav@studiopress.cz

OP

P.P.
50403 / 2003
530 02 Pardubice 2

Firma se od data svého založení dne 1. října 1991 zabývá především výrobou, montáží a servisem speciálních elektronických přístrojů. Nosný program představují gamapopeloměry, přístroje pro kontinuální měření popelnatosti uhlí, a analyzátory kyslíku pro optimalizaci spalování v průmyslových kotelnách a spalovnách.

ENELEX s.r.o.

Součástí výrobního programu jsou dále montáže kamerových systémů (hlavně v těžkých provozních podmínkách), elektronické zabezpečovací a protipožární signalizace.
V roce1999 firma rozšířila svoji činnost o využívání termovizních kamer v průmyslových aplikacích a o služby v oblasti radiační ochrany. Dalšími obory podnikání této malé firmy je zřizování, montáž, údržba a servis telekomunikačních zařízení a projektování elektronických zařízení.
Odběrateli výrobků firmy ENELEX jsou hnědouhelné i černouhelné doly, elektrárny, chemičky, strojírny, textilky i další průmyslové podniky.

Kontakty:
ENELEX s.r.o.
U Stadionu 241
533 12 Chvaletice
tel..: 466 988 154
fax: 466 988 153
web: www.enelex.cz
e-mail: enelex@enelex.cz

Spektrum s.r.o.

Zemědělské družstvo Libčany

HRAMAT GROUP PARDUBICE

PIVOVAR PARDUBICE

Ředitelství Brno
Český technologický park
Listova budova
Technická 23
616 00 Brno
tel.: 541 425 111
fax: 541 240 081
internet:www.tranza.cz
e-mail: tranza.brno@tranza.cz

Tranza Břeclav
tř. 1. máje 7
690 02 Břeclav
tel.: 519 364 511
fax: 519 364 512
e-mail: tranza.breclav@tranza.cz

Tranza Chrudim
Průmyslová 890
537 01 Chrudim
tel.: 469 699 811
fax: 469 699 812
e-mail: tranza.chrudim@tranza.cz

- stabilizovaná soukromá firma se schopností efektivně operovat na světovém trhu dopravních komponentů a systémů
- dlouholetí obchodní partneři nejen z naší republiky, ale i z Německa, Velké Británie, Francie, Itálie, Finska, Maďarska, USA, Spojených arabských emirátů i z dalších zemí
- dva výrobní závody
  - Břeclav – výroba válečků a komponentů pásových a technologických doprav, dodávky kompletních dopravních systémů pro přepravu sypkého i kusového materiálu
  - Chrudim – výroba těžkých dílů, ocelových konstrukcí a komplexů dálkové pásové dopravy
- uplatnění výrobků ve skladech, distribučních centrech, zasilatelských společnostech, na poštách, při těžbě a zpracování uhlí, rud, průmyslových minerálů a stavebních materiálů, v energetice, stavebnictví atd.
- držitel certifikátu řízení jakosti podle ISO 9001 od renomované certifikační společnosti Det Norske Veritas a průkazů způsobilosti pro výrobní proces svařování podle ČSN 73 2601, Z2 (ČLPR) a DIN 18 800 s rozšířením o DIN 15 018 (SLV Saarbrücken)

CZ PLAST s.r.o.
Česká firma specializující se na rotační tváření plastů

CZ PLAST s.r.o.
Kostěnice 173
530 02 Pardubice
Tel.: 466 951 581
Mobil: 777 750 869
Fax: 466 951 414
czplast@czplast.cz
www.czplast.cz

- Výroba: palivové nádrže, různé vany a nádoby, nádrže na LTO a jiná média, septiky a nádoby čističek odpadních vod, obaly přepravní a jiné.
- Pro sport a chvíle oddechu: lodě, plováky, zahradní hračky, jezírka a více jak třicet druhů závěsných a stojacích květináčů.
- Materiál:převážně polyetylén – UV stabilizovaný.
- Komplexní služby zákazníkům od vytipování a návrhu výrobků, přes návrh konstrukce a výrobu formy až po dodávky konečných výrobků.

Modelárna – NEMOŠICE s.r.o.
Ostřešanská 332
530 03 Pardubice
Tel.: 466 310 734
Fax: 466 300 360
www.modelarna-nemosice.cz
e-mail: model@modelarna-nemosice.cz

Výroba:
- modelová zařízení pro slévárenství, modely na laminování
- formy pro tváření plastů, dodávky odlitků

FRIMARK CZ s.r.o.
VAC-STAR

Vesna

Autopůjčovna
pobočky Hradec Králové, Pardubice, Praha, Brno
LINCOLN-car s.r.o.
NON STOP
602 444 443
Bezplatná tel. linka 800 20 30 40
http:/www.lincoln-car.cz
e-mail: lincoln@lincoln-car.cz
wap.lincoln-car.cz

ORSIL

Digitální svět s.r.o.
ul. Br. Veverkových 396
530 02 Pardubice
tel./fax: 466 614 994
e-mail: info@digisvet.cz

WWW.DIGISVET.CZ

- PROFESIONÁLNÍ WWW PREZENTACE
- INTERNETOVÉ OBCHODY -
WEBHOSTING

SOŠ SOU

Pardubický zámek má počátky na konci 13. století a prošel několika přestavbami. Nejvýraznější uskutečnili na konci 15. a začátku 16. století páni z Pernštejna, kteří vytvořili přechodný typ mezi hradem a zámkem. Pernštejnové přestavěli celý areál hradu na palác, který vyhovoval nárokům pronikající renesance, a kolem paláce a dvora vybudovali nové mohutné opevnění. R. 1560 koupil zámek od Pernštejnů král a aristokratické sídlo podléhalo stále více komerčním zájmům velkostatku. V paláci se přesto dochovaly cenné zbytky raně renesančních nástěnných maleb, kazetové stropy a další architektonické prvky.
Dnes je zámek sídlem Východočeského muzea a je přístupný po celý rok denně mimo pondělí. Kromě příležitostných výstav jsou zde sbírky českého ateliérového skla 20. století, zbraní, numismatická expozice „Peníze v Čechách 1520-1620“ a expozice pohlednic Orbis pictus. Možná je také prohlídka rytířských sálů. Kromě sbírky pohlednic je do uvedených expozic a prostor bezbariérový přístup.
Podrobnější informace: telefon: 466 799 240, fax: 466 513 056, e-mail: vcm@vcm.cz, web: www.vcm.cz.

Najdete v nás vždy spolehlivého partnera!

- firma zaměstnávající více než 50 % osob se ZPS
- více než desetiletá praxe se zaměstnáváním zdravotně postižených lidí
- nabídka služeb a zboží formou náhradního plnění
- pečlivost a zodpovědnost při veškeré činnosti

KP

- dodávky a servis výpočetní techniky
- školení a vzdělávání v oblasti informačních technologií
- správa a digitalizace archivů
- vedení účetnictví
- dodávky spotřebních materiálů a drogistického zboží
- zasilatelství,kompletace a rea-

Eurotel
Budvar
Radio Profil ... slyšíte víc
Bastéry
Zlatá přilba
Festina Hodinky